

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Rozdział:

Surofosfat S.A. w Poznaniu

Źródło:

Przemysł i handel 1918-1928 / red. nacz. Władysław Gieysztor i Czesław
Peché. Warszawa : Ministerstwo Przemysłu i Handlu, cop. 1928, strona 238

Rozdział zdigitalizowany udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.
„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«
H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

SUROFOSFAT S.A.

w Poznaniu

Zużywanie odchodów ludzkich i nieczystości miejskich do nawożenia gleby stanowiło od najdawniejszych czasów nierozwiązalne zagadnienie dla chemików i rolników, ze względu na trudności, związane z usunięciem odrażającej woni przy równoczesnym zatrzymaniu w nawozie składników pożytecznych dla roli. W zeszłym stuleciu próbowano już w Polsce i za granicą mieszania fekalij z torfem, dopiero jednak w ostatnich czasach drogą wynaleźnienia sposobu mieszania odchodów z torfem, wapnem i fosforem, otrzymano produkt, nazwany „surofosfatem”, który stanowi pełnowartościowy, bo wielostronny, nawóz sztuczny. Oprócz znacznych korzyści dla rolnictwa „surofosfat” rozwiązuje zagadnienie oczyszczania miast, asenizacja których jest u nas przeważnie dość prymitywna, a samorządom zamiast znacznych kosztów przynieść może poważne korzyści.

Początkowo fabrykację surofosfatu w kraju podjęła Wielkopolska Wytwórnia Sztucznych Nawozów w Biedrusku, założona w 1922 r., jako Tow. z ogr. odp. W marcu 1924 r. powstała Spółka Akcyjna „Surofosfat” z siedzibą w Poznaniu, która przejęła fabrykę w Biedrusku, prowadzoną do dziś dnia, a w 1925 r. pobudowała drugą fabrykę w Gnieźnie. Założycielami Spółki byli PP.: Dr. K. Celichowski, agr. B. Pietrowicz, W. Wrześniewicz, Inż. S. Marcinkowski i Dr. W. Łabendziński. Kapitał akcyjny wynosi zł 150.000. Pomimo tak małego zasobu kapitału

przedsiębiorstwo rozwija się pomyślnie, świadcząc o potrzebie tego artykułu na naszym rynku rolniczym. Podczas gdy w 1924 r. wyprodukowano 222 tony, to już w 1927 r. produkcja wyniosła 4.310 ton.

Dalszych fabryk Sp. Akc. „Surofosfat” nie zakłada, wchodzi tylko w porozumienie z magistratami poszczególnych miast, które zainstalały fabryki na własny rachunek, rezerwując sobie odpowiedni udział w kapitale zakładowym wzamian za udzielenie prawa eksploatacji wynalazku, będącego własnością Spółki.

W ten sposób powstały w 1927 r. zakłady w Środzie i Radomiu, a na jesienną kampanję 1928 r. rozpocznie produkcję fabryka w Śremie. Zarówno fabryki własne Spółki, jak i fabryki poszczególnych samorządów mają duże widoki rozwoju, zważywszy na to, że Polska posiada 321 miast ponad 5 tys. mieszkańców, a zapotrzebowanie na surofosfat stale wzrasta, zwiększa się także zainteresowanie samorządów, z których cały szereg prowadzi pertraktacje ze Spółką.

Dalszy rozwój tej nowej, a tak ważnej dziedziny przemysłu wymaga zaangażowania większych kapitałów, ześrodkowania sprzedaży całej produkcji w jednym syndykacie wszystkich fabryk. Posiadanie własnej podstawy finansowej, co nastąpi po powiększeniu kapitału zakładowego do zł 300.000, pozwoli Sp. Akc. „Surofosfat” rozwinąć na szerszą skalę propagandę zakładania fabryk.